

Skatte- retten

Jens Olav Engholm Jacobsen

Jan Pedersen

Kurt Siggaard

1

Gad

© G. E. C. Gads Forlag 1990

Omslag og typografi ved Axel Surland
Sat og trykt hos P. J. Schmidts bogtrykkeri A/S, Vojens

Mekanisk, fotografisk eller anden
pengivelse af denne bog eller dele
af den er ikke tilladt ifølge
gældende dansk lov om op-
havsret. Alle rettigheder
forbeholdes.

ISBN 87-12-01842-2

Forord

Denne bog er første del af en to-bindes fremstilling af den danske skatteret.

Formålet har været at tilvejebringe en fremstilling, der både kan anvendes som håndbog for advokater, revisorer og andre praktikere og som grundlag for undervisningen i skatteret på universiteterne. Dette dobbelte søgte har haft to hovedkonsekvenser for fremstillingen. For det første er det baggrund for den i fremstillingen foretagne opdeling i tekstafsnit og noter. Tekstafsnittene er af hensyn til lærebogssigtet søgt friholdt for henvisninger til praksis og litteratur. Disse, først og fremmest for praktikerens nødvendige henvisninger, findes i noterne. Der er heri søgt foretaget så tydelige henvisninger til love, lovforarbejder, domme, litteratur m.v., at disse sammenholdt med tekstafsnittene skulle kunne udgøre grundlaget for løsning af flertallet af de i praksis opståede skatteretlige problemer. For det andet er det dobbelte sigte baggrund for, at visse kapitler, der vedrører særligt for praktikerens relevante spørgsmål – såsom f.eks. spørgsmål om fradragsret – er mere omfattende end andre, der primært henretter sig til undervisningsammenhæng.

Om henvisninger til domme bemærkes, at sådanne er foretaget til relevante og af tydelig betydning for den som præjudikater eller i øvrigt som særligt illustrerende. Betyr et givent retsområde. Henvisninger til administrative afgørelser, herunder Landsskatterettens kendelser, er derimod kun begrænset. Idet der primært er medtaget afgørelser i det omfang, disse som praksisdannende helt eller delvist kan udgøre grundlag for fremættelse af retskrav. Administrative afgørelser, der fremstår som forventbare resultater af lovgivning eller dompraksis, er derfor ikke nødvendigvis medtaget.

Dette første bind indeholder fremstillingen af indkomstskatterettens almindelige og grundlæggende regler. Andet bind vil omfatte en fremstilling af bl.a. reglerne om indkomstbeskatning af selskaber, fonde og foreninger, om pensionsbeskatning, om international skatteret samt om formuebeskatningen. Andet bind er planlagt til udgivelse i 1990.

Afsnit II: Indkomstopgørelsen 97

Kapitel 1: *Den skattepligtige indkomst, SL §§ 4-6* 100

- 1.1. SL § 4 Indtægterne. De positive indkomstkompener 102
- 1.2. SL § 5 Indtægter m.v., der ikke er skattepligtige 104
- 1.3. SL § 6 Udgifterne. De negative indkomstkompener 122
- 1.4. Periodeafgrænsning. Den tidsmæssige placering af indtægter og udgifter 124

Kapitel 2: *Erhvervsindkomst* 137

- 2.1. Erhvervsindtægter 137
- 2.2. Fradrag 176
  - 2.2.1. SL § 6, stk. 1a. Skatteretlige driftsomkostninger 176
  - 2.2.2. Fradrag efter SL § 6, stk. 1 b-e 208
  - 2.2.3. Fradrag med hjemmel udenfor statskatteloven 211
  - 2.2.4. Driftstab 238
  - 2.2.5. Afskrivning 255
  - 2.2.6. Investeringsfonds 338
  - 2.2.7. Etableringskonti 350

Kapitel 3: *Lønindkomst* 359

- 3.1. Lønmodtagere og lønindkomst 359
- 3.2. Fradrag 371

Kapitel 4: *Renter og andre skattepligtige kapitalafkast* 380

- 4.1. Renter 380
- 4.2. Oversigt over andre kapitalindtægter 406

Kapitel 5: *Beskatningen af kapitalgevinster og kapitaltab* 418

- 5.1. Nogle principielle hovedregler 418
- 5.2. Lov om særlig indkomstskat 447
- 5.3. Kapitalgevinstbeskatningen af fast ejendom 470
- 5.4. Beskatning ved aktieafståelser 491
- 5.5. Beskatning af kursgevinster og -tab på pengefordringer 519
- 5.6. Optioner, terminkontrakter m.fl., »finansielle instrumenter« 542

Afsnit III: *Subjektiv skattepligt* 557Kapitel 1: *Den skatteretlige retsevne* 557

- 1.1. Fysiske personers skatteretsevne 559
- 1.2. Juridiske personers skatteretsevne – i hovedtræk 560

Kapitel 2: *Fuld og begrænset skattepligt* 564

- 2.1. Tilknyningskravet 564
- 2.2. Det skatteretlige domicilbegreb 565
- 2.3. Opgørelse af indkomst og skat ved ophør og indtræden af fuld skattepligt 575
- 2.4. Begrænset skattepligt 579

Kapitel 3: *Familiebeskatningen* 594

- 3.1. Ægtefællebeskatningen 595
- 3.2. Beskatningen ved registreret partnerskab 611
- 3.3. Beskatningen af ugifte samlevende 612
- 3.4. Beskatningen af børn 616

Afsnit IV: Den formelle skatteret 625

Kapitel 1: *Skatteforvaltningen* 625

- 1.1. Indledning 625
- 1.2. Skattestyrelsesloven 629
- 1.3. Ligningskommissionerne 630
- 1.4. Skatterådene 639
- 1.5. Amtsligningsrådene 642
- 1.6. Ligningsrådet 645
- 1.7. Landsskatteretten 649
- 1.8. Forholdet mellem de kollegiale organer og skatteadministrationen 657
- 1.9. Skatteministeriets departement og skatte- og afgiftsstyrelsen 668

Kapitel 2: *Skattekontrollen* 670

- 2.1. Tilvejebringelse af ligningsgrundlaget 670
- 2.2. Korrektioner af ligningsgrundlaget 678

Kapitel 3: *Domstolsprøvelse* 687

- 3.1. Formelle betingelser for sagsanlæg 688
- 3.2. Hvilke spørgsmål kan indbringes for domstolene? 690

Indholdsoversigt

- 3.3. Hvilke spørgsmål prøver domstolene i skattesager? 691
- 3.4. Sagsomkostninger i skattesager - omkostningsdækning 703

Afsnit V: Beregning, opkrævning, hæftelse 707

Kapitel 1: Skatteberegningen 707

- 1.1. Skattereftaften af 1985 707
- 1.2. Beregningen af indkomstskat 713
- 1.3. Progression i indkomstskattesystemet 714
- 1.4. Personfradrag 717
- 1.5. Underskud 718
- 1.6. Formueskat 724
- 1.7. Skatteløfter 725
- 1.8. Indkomstår - kalenderår 727
- 1.9. Virksomhedsskatteordningen 729

Kapitel 2: Opkrævning af indkomst- og formueskat m.v. hos personer 759

- 2.1. Samtidighedsbeskatning 759
- 2.2. Årsopgørelsen 773
- 2.3. Henstand og eftergivelse 775

Kapitel 3: Hæftelse og inddrivelse 777

- 3.1. Hæftelse 777
- 3.2. Skattekravets ophør 780

Indholdsfortegnelse

Afsnit I: Indkomstskattesystemet 29

Kapitel 1: Skatter og afgifter 29

- 1.1. Skatter og afgifter og deres nationaløkonomiske betydning 31
- 1.2. Indkomstbeskatning 34
- 1.3. Formueskat og andre former for beskatning 38

Kapitel 2: Beskatningens formål og begrundelse 40

- 2.1. Nogle skattepolitiske hovedhensyn 40
- 2.2. Beskatningens fiskale og ikke-fiskale formål 45

Kapitel 3: Skatteretshistorie 47

- 3.1. Statsskattelovene 47
- 3.2. Velfærdssamfundet 49
- 3.3. Skattereformen af 1985 51
- 3.4. En vurdering af indkomstbeskatningens udvikling 52

Kapitel 4: Skatterettens placering og systematik 54

- 4.1. Skatteretten og den offentlige ret 54
- 4.2. Skatterettens systematik 55
- 4.3. Skatterettens hovedproblemer 56
- 4.4. Skatteret og civilret 57

Kapitel 5: Skatterettens retskilder 61

- 5.1. Retskildehierarkiet 61
- 5.2. Love 61
  - 5.2.1. Grundloven 61
  - 5.2.2. Skattelove 63
    - 5.2.2.1. Legalitetsprincippet 64
    - 5.2.2.2. Skattelovgivning med tilbagevirkende kraft 65
- 5.3. Anordninger 66
  - 5.3.1. Bekendtgørelser 67
  - 5.3.2. Administrative cirkulærer - Generelle tjenestebefalinger 67
    - 5.3.2.1. Cirkulærets retlige natur 67

2.2.3	Fradrag med hjemmel udenfor statskatteloven	211
2.2.3.1	Rejse- og reklameudgifter	211
2.2.3.2	Udgifter til provisioner og præmier for lån, kationer m.v.	214
2.2.3.3	Udgifter til repræsentation	216
2.2.3.4	Udgifter til forsøgs- og forskningsvirksomhed	217
2.2.3.5	Tilslutningsafgifter	222
2.2.3.6	Fradrag vedrørende fast ejendom	225
2.2.3.7	Befordringsudgifter	226
2.2.3.8	Fradrag iøvrigt efter ligningsloven	237
2.2.4	Driftstab	238
2.2.4.1	Driftstab på bygninger og installationer heri	240
2.2.4.2	Driftsmidler og skibe m.v., der er omfattet af afskrivningsloven	242
2.2.4.3	Driftsmidler m.v., der ikke er omfattet af afskrivningsloven	244
2.2.4.4	Driftstab på omsætningsaktiver	244
2.2.4.5	Driftstab iøvrigt	246
2.2.4.6	Driftstab – strafbart forhold	253
2.2.4.7	Periodisering af driftstabet	254
2.2.5	Afskrivning	255
	Skattemæssige afskrivninger	
	Oversigt over afskrivningsreglerne	
	Afskrivningsreform	
	Afskrivningsmetoder	
	Periodisering af afskrivninger	
2.2.5.1	Aktiver som ikke er omfattet af afskrivningslovens driftsmiddelbegreb	262
2.2.5.1.1	Omsætningsaktivers afgrænsning overfor anlægsaktiver omfattet af afskrivningsloven	262
2.2.5.1.2	Levende dyr	262
2.2.5.1.3	Andre anlægsaktiver som ikke er omfattet af driftsmiddelbegrebet	263
2.2.5.2	Generelle betingelser for afskrivning	264
2.2.5.2.1	Erhvervsmæssig brug	264
2.2.5.2.2	Igangværende virksomhed	265
2.2.5.2.3	Værdiforringelse under erhvervsmæssig brug	266
2.2.5.2.4	Færdigt formuegode	268

2.2.5.2.5	Leveringsbegrebet	268
2.2.5.3	Afskrivninger på driftsmidler, der udelukkende benyttes erhvervsmæssigt	271
2.2.5.3.1	Aktiver der afskrives efter reglerne i AFL afsnit I	271
2.2.5.3.2	Aktiver der hører til den skattepligtige erhvervsvirksomhed	272
2.2.5.3.3	Det skatteretlige virksomhedsbegreb, een virksomhed eller flere virksomheder, salg af driftsmidler eller virksomhedsophør	273
2.2.5.3.4	Afskrivningsgrundlaget	276
2.2.5.3.5	Erhvervelse af afskrivningsberettigede aktiver på anden måde end ved køb	278
2.2.5.3.6	Påvirkning af afskrivningsgrundlaget ved dekort, akkord og lign.	280
2.2.5.3.7	Vederlag erlagt i form af løbende ydelser m.v.	280
2.2.5.3.8	Beskatning ved afhændelse af driftsmidler	281
	Afståelse af driftsmidler	
	Afståelser under den løbende drift	
	Afståelser ved ophør af virksomhed	
2.2.5.3.9	Indkomstårets afskrivninger på driftsmidler	284
2.2.5.4	Blandet benyttede driftsmidler	287
2.2.5.4.1	Beskatning ved afhændelse, afståelse eller opgivelse af blandet benyttede driftsmidler	290
2.2.5.4.2	Blandet benyttede driftsmidler i virksomhedsskatteordningen	292
2.2.5.5	Skibe til udelukkende erhvervsmæssig brug	292
2.2.5.6	Skattemæssige afskrivninger på bygninger og særlige installationer heri	293
2.2.5.6.1	Oversigt	293
2.2.5.6.2	De afskrivningsberettigede bygninger	295
	Dræningsanlæg	
2.2.5.6.3	Afskrivning på bygninger der anvendes til såvel afskrivningsberettiget som ikke-afskrivningsberettiget formål	298

2.2.5.6.4	Bygningsinstallationer	299
2.2.5.6.5	Ombygninger og forbedringer	300
2.2.5.6.6	Den afskrivningsberettigede	300
	Afskrivningens påbegyndelse og ophør	
2.2.5.6.7	Afskrivningsgrundlaget	302
	Pristalsregulering af afskrivningsgrundlaget	
	Størrelsen af de årlige afskrivninger	
	Straksafskrivninger	
2.2.5.6.8	Beskadigelse, nedrivning og afhændelse af afskrivningsberettigede bygninger m.v.	311
	Beskadigelse af afskrivningsberettigede bygninger m.v.	
	Nedrivningsfradrag	
	Afhændelse af afskrivningsberettigede bygninger m.v.	
	Beskatning ved modtagelse af erstatnings- eller forsikringssum	
2.2.5.7	Forskudsafskrivninger	318
2.2.5.7.1	Forskudsafskrivninger på skibe	318
2.2.5.7.2	Forskudsafskrivninger på driftsmidler m.v. samt bygninger	320
2.2.5.8	Anparter m.v.	322
2.2.5.8.1	Afskrivningsbegrænsninger	325
2.2.5.9	Afskrivninger udenfor afskrivningsloven	325
2.2.5.9.1	Afskrivning på immaterielle aktiver	325
	Good-will	
2.2.5.9.2	Ordinære afskrivninger – statsskattelovens § 6, stk. 1 a.	329
2.2.5.9.3	Afskrivning efter afskrivningsloven eller statsskatteloven	329
2.2.5.9.4	Sommer- og fritidshuse på lejet grund m.v.	330
2.2.5.9.5	Andre bygninger på lejet grund eller ejendomme med hjemfaldspligt, nedrivningsdeklaration og lign.	330
2.2.5.9.6	Særligt om bygninger med hjemfaldspligt	332
2.2.5.9.7	Udgifter afholdt til ombygning af lejede lokaler	333

2.2.5.9.8	Afskrivning på andre drifts- eller erhvervsrelaterede udgifter	335
2.2.5.9.9	Afskrivning på udgifter til forsøg og forskning samt visse tilslutninger	337
2.2.6	Investeringsfonds	338
2.2.6.1	Afgrænsning af de henlæggelsesberettigede	338
2.2.6.2	Opgørelsen af henlæggelsesgrundlaget	340
2.2.6.3	Beregning af henlæggelsen	341
2.2.6.4	Likviditetsbinding og regnskabskrav	342
2.2.6.5	Anvendelse af investeringsfondshenlæggelser	344
2.2.6.6	Begrænsninger i adgangen til at forlodsafskrive	346
2.2.6.7	Hævede beløb på konto for investeringsfond	347
2.2.6.8	Den skattemæssige behandling af ubenyttede henlæggelser	347
2.2.6.9	Den skattemæssige behandling af uretmæssigt hævdede beløb på konto for investeringsfond	349
2.2.7	Etableringskonti	350
2.2.7.1	Kredsen af indskudsberettigede	351
2.2.7.2	Det fradragberettigede indskud	351
2.2.7.3	Etablering af virksomhed	352
2.2.7.4	Forlodsafskrivning og hævnning af indskud	354
2.2.7.5	Beskatning iøvrigt af ubenyttede og uretmæssigt hævdede etableringskontoindskud	357
Kapitel 3:	Lønindkomst	359
3.1	Lønmodtagere og lønindkomst	359
3.1.1	Nogle skatteretlige virkninger af lønmodtagerstatus	359
3.1.2	Lønmodtagerens kendetegn	359
3.1.3	Den skattepligtige lønindkomst	360
3.1.3.1	Periodeafgrænsning af lønindkomst	360
3.1.3.2	Nogle forhold omkring godtgørelser m.v.	364
3.1.3.3	Naturalgoder og andre lønmæssige fordele	365
3.1.4	Vederlagsfri benyttelse af arbejdsgiverens aktiver	368
3.1.4.1	Værdi af hel eller delvis fri bil	368
3.1.4.2	Friboliger	369
3.1.5	Udbyttedeling	370
3.2	Fradrag	371
3.2.1	LL § 9 Fradragbegrænsninger	375
3.2.2	LL § 9 Fradrag efter Ligningsrådets satser uden dokumentation	376

3.2.3 I.L. § 9	Udgiftsgodtgørelser	377
3.2.3.1	Hovedreglen – godtgørelsen er skattepligtig	377
3.2.3.2	Undtagelserne – skattefrie godtgørelser	377
Kapitel 4: Renter og andre skattepligtige kapitalafkast 380		
4.1	Renter	380
4.1.1	Renteindtægter	381
4.1.1.1	Skattefrie renteindtægter m.v.	382
4.1.1.2	Periodisering	383
4.1.1.3	Nulstilling	385
4.1.2	Renteudgifter	386
4.1.2.1	Ikke-fradragsberettigede renteudgifter	390
4.1.2.2	Periodisering	392
4.1.3	Rentefrie og lavt forrentede lån	395
4.1.3.1	Beskatningshjemmel	395
4.1.3.2	Rentefrie lån mellem visse nærtbeslægtede	397
4.1.3.3	Rentefrie lån iøvrigt	399
4.2	Oversigt over andre kapitalindtægter	406
4.2.1	Anpartsvirksomheder og visse udlejningsvirksomheder	407
4.2.2	Anden kapitalindkomst	408
4.2.3	Over- eller underskud af en- eller tofamiliehuse m.v.	408
4.2.3.1	Særligt om sameje eller forening	411
4.2.4	Udleje af fast ejendom	412
4.2.4.1	Vedligeholdelse af nyerhvervede ejendomme	414
4.2.4.2	Udleje af værdier i egen bolig til boligformål	414
4.2.4.3	Udleje af sommerhuse der benyttes af ejeren til bolig	415
4.2.5	Særligt om time-share	416
Kapitel 5: Beskatningen af kapitalgevinster og kapitaltab 418		
5.1	Nogle principielle hovedregler for beskatning af kapitalgevinster	418
5.1.1	Det skatteretlige afståelsesbegreb	418
5.1.1.1	Afståelse ved ophør af ejendomsret	419
5.1.1.2	Afståelse af begrænset tinglige rettigheder	426
5.1.2	Principper for opgørelsen af kapitalgevinst og -tab	427
5.1.2.1	Opgørelse af anskaffelsessummen	428
5.1.2.2	Forbedringsudgifter	430
5.1.2.3	Opgørelse af afståelsesvederlaget	431
5.1.2.4	Omkostninger ved afståelsens gennemførelse	435

5.1.3	»Skattesalg« Indkomstkorrigeeringer	435
5.1.3.1	Salg og genkøb	436
5.1.3.2	Internoverdragelser	437
5.1.3.3	Koblede overdragelser	443
5.1.4	Skatteforbehold – Omgørelse	444
5.1.4.1	Begreber og retsgrundlag	444
5.1.4.2	Skatteforbehold	446
5.1.4.3	Omgørelse	446
5.2	Lov om særlig indkomstskat	447
5.2.1	Kredsen af skattepligtige	450
5.2.2	Erhvervelse af særlig indkomstskattepligtige beløb	450
5.2.3	Erhvervelser der medregnes ved opgørelsen af den særlige indkomst	451
5.2.3.1	Maskiner, inventar og lignende driftsmidler samt skibe	451
5.2.3.2	Genvundne afskrivninger på bygninger m.v.	451
5.2.3.3	Good-will	451
5.2.3.4	Tidsbegrænsede rettigheder	454
	Særlige indtægtskriterier ved ophavsmænds afståelse af tidsbegrænsede rettigheder	
5.2.3.5	Rettigheder iflg. udbytte-, forpagtnings- eller lejekontrakter	456
	Særligt om udbyttekontrakter	
	Særligt om forpagtnings- og lejekontrakter	
5.2.3.6	Godtgørelse ved fratreden af stilling m.v.	458
5.2.3.7	Gaver, gratialer m.v.	463
	Gaver og legatbeløb der er ydet af offentlige midler	
5.2.3.8	Konkurrenceklausuler	468
5.2.3.9	Aktier, fast ejendom, afløsning af pensionstilsagn m.v.	468
5.3	Kapitalgevinstbeskatningen af fast ejendom	470
5.3.1	Ejendomsbeskatningsloven	470
5.3.1.1	Lovens anvendelsesområde	472
5.3.1.2	Opgørelse af ejendomsfortjenesten	474
5.3.1.3	Opgørelse af den omregnede og regulerede anskaffelsessum	475
5.3.1.4	Opgørelse af den omregnede afståelsessum	476
5.3.1.5	Opgørelse af fortjenesten og beregningen af skatten	476

- 5.3.2 Ejerboliger m.v. 477
  - 5.3.2.1 En- og to-familiehuse, ejerlejligheder m.v. 477
  - 5.3.2.2 Sommerhuse m.v. 480
  - 5.3.2.3 »Anpartslejligheder« m.v. 480
  - 5.3.2.4 »Aktie- og andelslejligheder« m.v. 480
  - 5.3.2.5 »Stuehuse – blandede ejendomme« m.v. 481
- 5.3.3 Skattefrihed ved erstatninger, magelæg m.v. 481
  - 5.3.3.1 Erstatning for skadegørende handlinger 482
  - 5.3.3.2 Ekspropriation 482
  - 5.3.3.3 Jordombytning og mageskifte 483
- 5.3.4 Beskatning af genvundne afskrivninger på fast ejendom 484
- 5.3.5 Beskatning af fortjeneste ved førstegangsafståelse af visse ejerlejligheder m.v. 485
- 5.3.6 Frigørelsesafgift 485
  - 5.3.6.1 Lovens anvendelsesområde 488
  - 5.3.6.2 Opgørelse af frigørelsesafgiften 488
  - 5.3.6.3 Forfaldstid og henstand 490
  - 5.3.6.4 Tilbageførsel til landzone 490
- 5.4 Beskatning ved aktieafståelser m.v. 491
  - 5.4.1 Aktiebeskatningsloven 491
    - 5.4.1.1 Aktiefortjeneste og aktieudbytte 493
    - 5.4.1.2 Udlodning af likvidationsprovenu 493
    - 5.4.1.3 Afståelse til udstedende selskab 494
    - 5.4.1.4 Afståelse til holdingselskab 495
  - 5.4.2 Aktiebeskatningslovens skattesubjekter 497
  - 5.4.3 Værdipapirer omfattet af Aktiebeskatningsloven 497
  - 5.4.4 Aktiebeskatningens indtræden 499
  - 5.4.5 Generelle regler for beskatning af aktiefortjeneste 501
    - 5.4.5.1 Anskaffelses- og afståelsestidspunkt 502
    - 5.4.5.2 Anskaffelses- og afståelsessum 504
    - 5.4.5.3 Anskaffelse med succession 505
  - 5.4.6 Aktionærstatus 507
    - 5.4.6.1 Næringsaktier 508
    - 5.4.6.2 Værnsaktier 512
    - 5.4.6.3 Porteføljeaktier 515
    - 5.4.6.4 Boligaktier 515
    - 5.4.6.5 Aktier i udenlandske finansieringsselskaber 516
    - 5.4.6.6 Andele i visse andelsselskaber 518
- 5.5 Beskatning af kursgevinster og -tab på pengefordringer 519

- 5.5.1 Kronefordringer – beskatning af gevinst og tab hos fordringshaveren 521
  - 5.5.1.1 Mindsterentereglen – beskatning af visse fordringer 521
  - 5.5.1.2 Kursgevinstbeskatning af visse erhverv 524
  - 5.5.1.3 Fordringer modtaget som vederlag i næring 528
- 5.5.2 Kronefordringer – beskatning af gevinst og tab hos skyldneren 530
  - 5.5.2.1 Skyldneren er et af § 2 omfattet selskab m.m. 530
  - 5.5.2.2 Skyldneren er ikke omfattet af § 2 531
  - 5.5.2.3 Fordringer udstedt til overkurs 534
- 5.5.3 Fordringer og gæld i fremmed valuta 534
  - 5.5.3.1 Gevinst og tab hos selskaber og fonde m.v. 535
  - 5.5.3.2 Fordringer og gæld med tilknytning til erhvervs-mæssig virksomhed 536
  - 5.5.3.3 Fordringer og gæld uden erhvervs-mæssig tilknytning 537
- 5.5.4 Særligt om konvertible obligationer 537
- 5.5.5 Realisationskriterier og opgørelse af kursgevinst og -tab 539
  - 5.5.5.1 Realisationskriterier 539
  - 5.5.5.2 Opgørelse af kursgevinst og -tab 541
- 5.5.6 Overgangsregler 542
- 5.6 Optioner, terminskontrakter m.fl. »finansielle instrumenter« 542
  - 5.6.1 »Instrumenterne« 542
  - 5.6.2 Den skattemæssige behandling af »instrumenterne« – generelle betragtninger 546
    - 5.6.2.1 Kontrakterne beskattes som selvstændige formuegoder 547
    - 5.6.2.2 Kontrakterne beskattes som en del af den underliggende transaktion 549
  - 5.6.3 Optioner og terminskontrakter, herunder futures, i gældende skatteret 550

Afsnit III: Subjektiv skattepligt 557

Kapitel I: Den skatteretlige retsevne 557

- 1.1 Fysiske personers skatteretsevne 559
- 1.2 Juridiske personers skatteretsevne – hovedtræk 560

Kapitel 2: Fuld og begrænset skattepligt	564
2.1 Tilknytningskravet	564
2.2 Det skatteretlige domicilbegreb	565
2.2.1 Fuld skattepligt ved aktuel bopæl	566
2.2.1.1 Bopælsbegrebet	566
2.2.1.2 Tilflytning	569
2.2.1.3 Fraflytning	569
2.2.2 Fuld skattepligt ved tidligere bopæl	571
2.2.3 Fuld skattepligt ved ophold	572
2.2.3.1 Turist- og studieophold	573
2.2.4 Fuld skattepligt ved anden tilknytning	573
2.2.4.1 Sømænd	573
2.2.4.2 Udsendt til dansk statstjeneste	574
2.3 Opgørelse af indkomst og skat ved ophør og indtræden af fuld skattepligt	575
2.3.1 Omregning	575
2.3.2 Beskatning af urealiserede aktieavancer, kursgevinster, henlæggelser m.v. ved fraflytning	576
2.4 Begrænset skattepligt	579
2.4.1 Begrænset skattepligtige indkomster – KSL § 2	580
2.4.1.1 Arbejdsindkomster	580
2.4.1.2 Anden A-indkomst	581
2.4.1.3 Erhvervsvirksomhed	582
2.4.1.4 Fast ejendom	585
2.4.1.5 Aktieudbytte	586
2.4.1.6 Skattegodtgørelse	587
2.4.1.7 Visse renteindtægter	588
2.4.1.8 Royalties	588
2.4.1.9 Særlig indkomst	589
2.4.2 Opgørelse af indkomsten hos begrænset skattepligtige	589
2.4.3 Beregning af skatten	592
Kapitel 3: Familiebeskatningen	594
3.1 Ægtefællebeskatningen	595
3.1.1 Opgørelse af ægtefællernes indkomst og formue	596
3.1.1.1 Almindelige principper	596
3.1.1.2 Erhvervsvirksomhed – fordeling af driftsresultat	597
3.1.1.3 Økonomiske dispositioner mellem ægtefæller – Overdragelse af formueaktiver	602

3.1.1.4 Underskud	604
3.1.2 Beregning af ægtefællernes skat	604
3.1.3 Ægtefællers hæftelse for skat	606
3.1.4 Separation og skilsmisse	607
3.1.5 Ægtefælleskifte	607
3.1.6 Underholdsbidrag til ægtefælle	608
3.2 Beskatningen ved registreret partnerskab	611
3.3 Beskatningen af ugifte samlevende	612
3.3.1 Beskatningen under samlivet	612
3.3.2 Beskatningen ved samlivsophør	614
3.4 Beskatningen af børn	616
3.4.1 Økonomiske dispositioner mellem forældre og børn	618
3.4.2 Underholdsydelser til børn	622

Afsnit IV: Den formelle skatteret 625

Kapitel 1: Skatteforvaltningen	625
1.1 Indledning	625
1.1.1 Historisk oversigt	626
1.2 Skattestyrelsesloven	629
1.3 Ligningskommissionerne	630
1.3.1 Ligningskommissionernes opgaver	633
1.3.2 Planlægning af ligningsarbejdet	633
1.3.3 Ligningskommissionernes ansættelse af indkomst og formue	634
1.3.3.1 Skatteyderen har indsendt behørig selvangivelse	634
1.3.3.2 Behørig selvangivelse ikke indleveret	635
1.3.3.3 Ændring af ansættelsen efter ligningsfristens udløb	636
1.3.3.4 Ansættelsen behandles ved højere ligningsmyndighed	637
1.3.3.5 Skatteansættelsen fejlagtigt ikke foretaget af ligningskommissionen	637
1.3.4 Ligningskommissionens klagebehandling	637
1.3.4.1 Klage over indkomst- og formueansættelse	637
1.3.4.2 Ligningskommissionens øvrige klagebehandling	639

1.4	Skatterådene	639
1.4.1	Skatterådenes sammensætning og stedlige kompetence	639
1.4.1.1	Skatterådenes virksomhed	640
1.5	Amtsligningsrådene	642
1.5.1	Amtsligningsrådenes revisionsvirksomhed	642
1.5.1.1	Amtsligningsrådenes øvrige opgaver	644
1.6	Ligningsrådet	645
1.6.1	Særligt om bindende forhåndsbesked	648
1.7	Landsskatteretten	649
1.7.1	Landsskatterettens sammensætning	649
1.7.2	Landsskatterettens opbygning	649
1.7.3	Landsskatterettens kompetenceområde	650
1.7.4	Landsskatterettens sagsbehandling	651
1.7.4.1	Klageberettigede	651
1.7.4.2	Klagefrist og formkrav	651
1.7.4.3	Afvisning	652
1.7.4.4	Sagens oplysning	652
1.7.4.5	Rettens afgørelse	654
1.7.4.6	Landsskatterettens kendelse	655
1.7.5	Særligt om domstolsprøvelse af landsskatterettens afgørelser	656
1.8	Forholdet mellem de kollegiale organer og skatteadministrationen	657
1.8.1	De kommunale skatteadministrationer	658
1.8.2	Amtsskatteinspektorerne	659
1.8.3	Statsskattedirektoratet og ligningsrådet	662
1.8.3.1	Statsskattedirektoratets revisionsvirksomhed	662
1.8.3.2	Statsskattedirektoratets responderende virksomhed m.v.	663
1.8.3.3	Særligt vedr. statsskattedirektoratets og ligningsrådets anvisninger	663
1.8.3.4	Statsskattedirektoratets opgaver i forbindelse med forskudsregistrering og årsopgørelse, skatteberegning og opkrævning	664
1.8.3.5	Straffesager	665
1.8.3.6	Statsskattedirektoratets opgaver i forbindelse med landsskatterettens klagebehandling	665
1.8.3.7	Kompetenceoverførsel fra skatteministeriets departement til statsskattedirektoratet	666
1.9	Skatteministeriets departement og skatte- og afgiftsstyrelsen	668

1.9.1	Skatteministeriets departement	668
1.9.2	Skatte- og afgiftsstyrelsen	669
Kapitel 2: Skattekontrollen 670		
2.1	Tilvejebringelse af ligningsgrundlaget	670
2.1.1	Selvangivelse	670
2.1.1.1	Formkrav, indsendelsesfrist og henstand m.v.	672
2.1.1.2	Selvangivelse udfyldt af skattemyndighederne	673
2.1.1.3	Specifikations- og regnskabskrav m.v.	675
2.1.1.4	Konsekvenser af den ikke-behørig selvangivelse	676
2.2	Korrektioner af ligningsgrundlaget	678
2.2.1	Skattemyndighedernes prøvelse af ligningsgrundlaget	678
2.2.1.1	Afgivelse af oplysninger til brug for skatteligningen	678
2.2.1.2	Andre bestemmelser om oplysningspligt m.v.	682
2.2.2	Tilsidesættelse af regnskabet – skønmæssig ansættelse	684
Kapitel 3: Domstolsprøvelse 687		
3.1	Formelle betingelser for sagsanlæg	688
3.2	Hvilke spørgsmål kan indbringes for domstolene?	690
3.3	Hvilke spørgsmål prøver domstolene i skattesager?	691
3.3.1	Prøvelse af anvendelsen af love og anordninger	692
3.3.2	Prøvelse af forvaltningens egne generelle regler – interne regler	693
3.3.2.1	Tilkendegivelser om gældende ret	694
3.3.2.2	Normalsatser og -værdier	698
3.3.3	Bevisskøn m.v.	699
3.3.4	Endelighedsbestemmelser	702
3.4	Sagsomkostninger i skattesager – omkostningsdækning	703
3.4.1	Fradragsudelukkelse	703
3.4.2	Omkostningsdækning	704
Afsnit V: Beregning, opkrævning, hæftelse 707		
Kapitel 1: Skatteberegningen 707		
1.1	Skattereforraftalen af 1985	707
1.1.1	Den skattepligtige almindelige indkomst	707
1.1.1.1	3% fradrag	708

- 1.1.2 Kapitalindkomst 708
  - 1.1.2.1 Nedslag for rente- og pensionsindtægter 710
- 1.1.3 Personlig indkomst 711
- 1.2 Beregningen af indkomstskat 713
  - 1.2.1 Den statslige indkomstskat 713
  - 1.2.2 Skat til primær- og amtskommuner samt kirkeskat 714
- 1.3 Progression i indkomstskattesystemet 714
  - 1.3.1 Overgangsregler i personskatteloven 714
    - 1.3.1.1 Overgangsordning for positiv nettokapitalindkomst 715
    - 1.3.1.2 Overgangsordning for negativ nettokapitalindkomst 715
    - 1.3.1.3 Overgangsordning for ligningsmæssige fradrag 717
- 1.4 Personfradrag 717
- 1.5 Underskud 718
  - 1.5.1 Underskud i den skattepligtige indkomst – PSL § 13, stk. 1 og 2 719
  - 1.5.2 Underskud i den personlige indkomst – PSL § 13, stk. 3 og 4 720
  - 1.5.3 Underskud i den skattepligtige særlige indkomst – LSI § 9 721
  - 1.5.4 Underskud i virksomhedsindkomst under virksomhedsskatteordningen 721
  - 1.5.5 Underskud opstået før indkomståret 1987 722
  - 1.5.6 Prioritetsorden for udligning af forskellige underskud 723
  - 1.5.7 Isoleret indkomstopgørelse og underskudsfremførelse 723
  - 1.5.8 Kulbrinteunderskud 724
  - 1.5.9 Underskud – fuld og begrænset skattepligt 724
- 1.6 Formueskat 724
- 1.7 Skatteløfter 725
  - 1.7.1 Det »skrå« skatteloft 725
  - 1.7.2 Det »vandrette« skatteloft 726
- 1.8 Indkomstår – kalenderår 727
  - 1.8.1 Beregningsgrundlaget ved indkomstperioder under 1 år 728
- 1.9 Virksomhedsskatteordningen 729
  - 1.9.1 Retssubjektivitet og virksomhedsskatteordningen 729
  - 1.9.2 Virksomhedsskatteordningens formål 730
  - 1.9.3 Betingelser for anvendelse af virksomhedsskatteordningen 731
    - 1.9.3.1 Selvstændige erhvervsdrivende 731

- 1.9.3.2 Andre betingelser for at anvende virksomhedsskatteorden 733
- 1.9.4 Indtræden i virksomhedsskatteordningen 735
  - 1.9.4.1 Opgørelse af indskudskonto 735
  - 1.9.4.2 Aktiver der indgår i virksomhedsskatteordningen 735
  - 1.9.4.3 Passiver der henføres til virksomheden 737
  - 1.9.4.4 Værdiansættelse af virksomhedens aktiver og passiver ved opgørelse af indskudskonto 739
  - 1.9.4.5 Opgørelse af kapitalafkastgrundlaget og kapitalafkast 741
  - 1.9.4.6 Værdiansættelse af aktiver og passiver der indgår i kapitalafkastgrundlaget 741
  - 1.9.4.7 Opgørelse af kapitalafkastsatsen 742
  - 1.9.4.8 Beregning af kapitalafkast 743
- 1.9.5 Virksomhedens indkomstopgørelse 744
  - 1.9.5.1 Opgørelse af den skattepligtige indkomst 744
  - 1.9.5.2 Opgørelse af den skattepligtige særlige indkomst 746
  - 1.9.5.3 Beregning og opkrævning af virksomhedsskat 747
  - 1.9.5.4 Underskud 748
- 1.9.6 Beskatning af overførsler fra virksomheden 748
  - 1.9.6.1 Hæverækkefølgen 748
  - 1.9.6.2 Overførsler til den skattepligtige uden for hæverækkefølgen 749
  - 1.9.6.3 Den udvidede hæverækkefølge 749
  - 1.9.6.4 Overskudsdisponering 750
  - 1.9.6.5 Hævet af opsparat overskud 750
  - 1.9.6.6 Brutto- eller nettohævninger 751
  - 1.9.6.7 Mellemregningskonto 751
- 1.9.7 Rentekorrektion 752
  - 1.9.7.1 Negativ indskudskonto 752
  - 1.9.7.2 Den selvkontrollerende effekt 753
  - 1.9.7.3 Indskudte og hævde værdier i samme år 753
  - 1.9.7.4 Den skattemæssige behandling af rentekorrektionsbeløb 754
- 1.9.8 Flere virksomheder 755
  - 1.9.8.1 Hvornår foreligger der en eller flere virksomheder 755
  - 1.9.8.2 Fællesopgørelsen 755

1.9.9	Ophør med anvendelse af virksomheds-	
	skatteordningen	756
1.9.9.1	Fuldstændigt virksomhedsophør	757
1.9.9.2	Delvist virksomhedsophør	758
1.9.9.3	Virksomhedsomdannelse	758
Kapitel 2: Opkrævning af indkomst- og formueskat m.v. hos personer 759		
2.1	Samtidighedsbeskatning	759
2.1.1	Forskudsregistrering	760
2.1.2	A-indkomst og A-skat	762
2.1.2.1	Den retlige betydning af sondringen mellem A- og B-indkomst	762
2.1.2.2	A-indkomst	763
2.1.2.3	Indholdelse af A-skat	765
2.1.2.4	Den indeholdelsespligtiges afregning af A-skat	767
2.1.3	Indbetaling af B-skat	768
2.1.4	Udbytteskat	768
2.1.5	Royaltyskat	770
2.1.6	Virksomhedsskat	771
2.1.7	Begrænset skattepligtige renteindtægter	772
2.1.8	Den særlige indkomstskat	772
2.1.9	Supplerende reguleringer af det foreløbige skattetilsvaret	772
2.2	Årsopgørelsen	773
2.3	Henstand og eftergivelse	775
Kapitel 3: Hæftelse og inddrivelse 777		
3.1	Hæftelse	777
3.1.1	Den skattepligtiges hæftelse for betaling af foreløbige skatter og slutskatter	777
3.1.2	Fuldmægtiges hæftelse for hovedmandens skatter	777
3.1.3	Den indeholdelsespligtiges hæftelse	777
3.1.3.1	Erstatningsansvar i forbindelse med manglende indbetaling af A-skat	778
3.1.3.2	Nulstilling af indeholdte skattebeløb	779
3.1.4	Ægtefællens subsidiære hæftelse	779
3.2	Skattekravets ophør	780
3.2.1	Modregning	780
3.2.2	Forældelse	781

3.2.2.1	Frist for skattemæssige ansættelser	781
3.2.2.2	Den 5-årige forældelsesfrist	782
3.2.2.3	Den 20-årige forældelsesfrist	784
3.2.3	Andre ophørsgrunde	785
3.2.4	Tvangsinddrivelse	785
Forkortelsesliste 787		
Litteraturforkortelsesliste 789		
Litteraturfortegnelse 790		
Lovregister 794		
Domsregister 805		
Register over administrative afgørelser 816		
Sagregister 823		

Skatteretten I er en hånd- og lærebog om skatterettens almindelige og grundlæggende regler.

Bogen er delt op i tekstafsnit og noter. Tekstafsnitene er for at lette tilegnelsen og dermed bogens anvendelighed som lærebog i videst muligt omfang friholdt for dokumentationsmateriale i form af henvisninger. Disse findes i bogens omfattende noteapparat, der bl.a. indeholder analyser af og henvisninger til et meget betydeligt antal domme, administrative afgørelser m.v. Dette noteapparat gør bogen anvendelig for advokater, revisorer og andre, der søger løsningen på skatteretlige problemer.

Bogens forfattere, der alle er lektorer i skatteret ved Aarhus Universitet, er advokat Jens Olav Engholm Jacobsen, lektor Jan Pedersen, der tillige er lektor i skatteret ved Handelshøjskole Syd samt amtsskatteinspektør Kurt Siggaard.